

1 Synonym

Cancerassocierat antigen 19-9

2 NPU-Kod

NPU/SWE-kod	Fullständig svensk IFCC/IUPAC-definition	Måttenheter	Rekommenderat rapportnamn
NPU01450	Plasma—Cancerantigen 19-9;arbiträr substanskoncentration(procedur);	(pde)	P—CA 19-9

3 Tolkning

CA 19-9 anses vara den bästa tillgängliga tumörmarkören för pankreas- och gallgångscancer. Omkring 80-95% av patienter med pankreascancer (adenocarcinom) har förhöjt CA 19-9. Koncentrationen är i hög grad korrelerad till sjukdomsprogression och behandlingseffekt. Vid gallgångscancer är CA 19-9 >100 kE/L i 75% av fallen. CA 19-9 är även förhöjt vid avancerade tumörer i ventrikeln i 50-65% samt i kolon-rektum i 40-60%.

Det är viktigt att känna till att personer med blodgrupp Lewis (a-b-) saknar förmåga att uttrycka CA 19-9. Prevalensen för denna blodgrupp är cirka 5-6%.

4 Indikation

CA 19-9 används vid uppföljning och terapikontroll av patienter med pankreas- och gallgångscancer. Används även för uppföljning av patienter med skleroserande kolangit för att tidigt upptäcka gallgångscancer samt ibland för uppföljning av koloncancer tillsammans med CEA.

5 Bakgrund

CA 19-9 är en mucin (glykoprotein) som i cirkulationen har en molekylvikt av >1000 kDa. Monoklonala antikroppen (1116 NS 19-9) som identifierar molekylen är riktad mot ett modifierat blodgruppsantigen (variant av Lewis A-antigen) som normalt finns i form av glykolipider och glykoproteiner på många epitelytor. Antikroppar för samtliga kommersiella CA 19-9-metoder kommer från samma företag (Fujirebio) men trots detta ses nivåskillnader för resultat mätt med olika metoder.

Flera cancerformer som utgår från magtarmkanalen uttrycker CA 19-9, särskilt ventrikeln, pankreas och gallgångarna. Förhöjda värden kan ses även vid de flesta tillstånd som ger ikterus. Ospecifik ökning av CA 19-9 (<100 kE/L) förekommer vid benigna tillstånd som cystisk fibros, leversjukdomar som cirros, vid kolecystit, reumatoid artrit, inflammatoriska tarmsjukdomar och pankreatit.

Pappersutskrift

Dokument som skrivits ut på vitt papper är ej dokumentstyrd kopia och ska före användandet kontrolleras mot original i Centuri. Utskrift på färgat papper signerad av kvalitetsmedarbetare är dokumentstyrd kopia.

6 Preanalys

6.1 patientförberedelse

Ingen speciell förberedelse behövs med undantag för patienter som behandlas med höga biotindoser (dvs. >5mg/dag). CA 19-9 provet bör inte tas tidigare än 8 timmar efter senaste biotindosen.

6.2 provmaterial

Serum. Rör utan tillsats med gel.

6.3 förvaring av prov

Generell hantering tillämpas. För analys-specifik hållbarhet se dokument 20638, Hållbarhet analyser.

6.4 alternativt provrör

Serumrör utan gel. Li-heparin kan också användas.

7 Medicinskt larmvärde

Anges inte.

8 Referensintervall

<1 år: Saknas

≥1 år: <34 kE/L

Källa Roche bipacksedel samt Bevilacqua V. et al, se nedan.

9 Referenser

- Elecsys CA 19-9 Roche Cobas 11776193 122 V 27.0 2024-06
- Hansson L-O, Grubb A, Carlsson S, Ulmert D, Lilja H. Cancerassocierat antigen 19-9, CA 19-9. In: Theodorsson E, Söderlund Berggren M, editors. Laurells Klinisk Kemi i praktisk medicin 10:e upplagan. Lund: Studentlitteratur; 2018. sida 666-667.
- Lindberg M, Hov GG, Hardang IM, Momsen A-L B. redaktörer. CA 19-9. Najsonal Brukerhåndbok i Medicinsk Biokjemi [brukerhandboken.no] [uppdaterad 2021-07-30, besökt 2025-07-23]
- Victoria Bevilacqua, Man Khun Chan, Yunqi Chen, David Armbruster, Beth Schodin, Khosrow Adeli, Pediatric Population Reference Value Distributions for Cancer Biomarkers and Covariate-Stratified Reference Intervals in the CALIPER Cohort, *Clinical Chemistry*, Volume 60, Issue 12, 1 December 2014, Pages 1532–1542
- Hagberg H. Tumörmarkörer, blod [Internet]. Internetmedicin.se [uppdaterad 2024-11-04, besökt 2025-07-23] [Tumörmarkörer, blod - Internetmedicin](#)

Pappersutskrift

Dokument som skrivits ut på vitt papper är ej dokumentstyrd kopia och ska före användandet kontrolleras mot original i Centuri. Utskrift på färgat papper signerad av kvalitetsmedarbetare är dokumentstyrd kopia.

DOKUMENTHISTORIK**Förändring i aktuell utgåva**

Sida	Förändring
2	Uppdaterat punkt 6.3 med hänvisning till dok för analyspecifik hållbarhet.

Pappersutskrift

Dokument som skrivits ut på vitt papper är ej dokumentstyrd kopia och ska före användandet kontrolleras mot original i Centuri. Utskrift på färgat papper signerad av kvalitetsmedarbetare är dokumentstyrd kopia.